

2022-02-02

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/1117

Avgift för uthyrning av elsparkcyklar på offentlig plats **Bemyndigande för natur- och trafiknämnden att besluta om avgift**

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att bemyndiga natur- och trafiknämnden att under år 2022 införa en avgift för uthyrning av elsparkcyklar och liknande fordon på offentlig plats.

Sammanfattning

Företag som hyr ut elsparkcyklar har börjat etablera sig i Nacka. Natur- och trafiknämnden har tidigare beslutat om en överenskommelse som ingås med varje företag som önskar starta verksamhet med uthyrning av elsparkcyklar i kommunen. I överenskommelsen anges att företaget är skyldigt att betala en avgift för verksamheten för det fall kommunfullmäktige beslutar om en sådan taxa.

Statistik visar att användarna i stor utsträckning ser Nacka kommun och Stockholms stad som en gemensam marknad, där många elsparkcykelresor börjar i ena kommunen och slutar i den andra. Stockholm stad har ungefär tre års erfarenhet av företag som hyr ut elsparkcyklar i staden, och erfarenheterna är både positiva och negativa. För att försöka minska problemen har Stockholm infört en avgift för att hyra ut elsparkcyklar på offentlig plats.

För att stävja en överetablering i Nacka och förhindra liknande problem som i Stockholm, finns det skäl till att införa en avgift för uthyrning på offentlig plats även i Nacka. Utformningen av en avgift behöver utredas närmare och sedan behöver avgiften beslutas i god tid inför sommaren, varför det är lämpligt att natur- och trafiknämnden bemyndigas att besluta om en avgift.

Ärendet

Elsparkcyklar i Nacka

Företag som hyr ut elsparkcyklar har börjat etablera sig i Nacka. Natur- och trafiknämnden har tidigare beslutat om en överenskommelse som ingås med varje företag som önskar starta verksamhet med uthyrning av elsparkcyklar i kommunen. Överenskommelsen innebär bland annat att företaget åtar sig att se till så att elsparkcyklar inte står hindrande eller trafikfarligt. I överenskommelsen anges också att företaget är skyldigt att betala en avgift för verksamheten för det fall kommunfullmäktige beslutar om en sådan taxa.

För många Nackabor har elsparkcyklarna varit ett välkommet inslag och ett uppskattat nytt färdmedelsalternativ. Hittills har etableringen skett under ordnade former och i hanterbara mängder. I dagsläget har kommunen en överenskommelse med ett elsparkcykelföretag, Voi. Med Voi har det sedan juni skett 40 000 elsparkcykelresor och 6000 unika användare har någon gång testat tjänsten inom kommunens användningsområde, som idag sträcker sig från kommungränsen i väster till och med Nacka forum i öster. Statistik från företaget anger att användarna i stor utsträckning ser Nacka kommun och Stockholms stad som en gemensam marknad, där många elsparkcykelresor börjar i ena kommunen och slutar i den andra.

Elsparkcyklar i Stockholm

Stockholm stad har längre tids erfarenhet av företag som hyr ut elsparkcyklar i staden, ungefär tre år. Under dessa år har antalet cyklar ökat väsentlig år för år och är nu uppe i cirka 22 000. Det finns både positiva och negativa erfarenheter. De positiva erfarenheterna är att det finns många som uppskattar cyklarna och ser dem som ett bra och enkelt sätt att ta sig fram i staden. Det finns dock också negativa erfarenheter och dessa är att det stora antalet cyklar har skapat belamrings-, framkomlighets- och trafiksäkerhetsproblem.

För att försöka minska problemen har Stockholm infört en avgift för att hyra ut elsparkcyklar på offentlig plats.

Ordningslagen och användningen av offentlig plats

Enligt 3 kap. 1 § ordningslagen krävs det polistillstånd för att använda en offentlig plats på ett sätt som strider mot ändamålet med platsen. Om polistillstånd är aktuellt ska verksamhetsutövaren skicka en ansökan till polisen. Innan polisen beslutar i ärendet, ska polisen skicka ansökan på remiss till kommunen. Kommunen får i sitt yttrande ställa krav för användningen av den offentliga platsen. Kommunen får också besluta om att avgift ska utgå för användningen, vilket ofta anges i en taxa. Enligt ordningslagen ges också kommunen möjlighet att besluta om lokala ordningsföreskrifter, som närmare reglerar den allmänna ordningen på offentlig plats.

Det har diskuterats huruvida uthyrning av elsparkcyklar på offentlig plats kräver tillstånd enligt ordningslagen och det har också gjorts utredningar om frågan. Bedömningarna är olika, men flera har kommit fram till att utställning av en grupp cyklar på offentlig plats, i syfte att hyra ut dessa, strider mot ändamålet med platsen och därmed kräver polistillstånd.

Avgift i Nacka

Uthyrning av elsparkcyklar är nytt i Nacka och än så länge har det inte rapporterats om så många problem. Dock har trafikenheten under sommaren 2021 märkt ett ökat behov av hantering av felanmälningar/synpunkter, parkeringsövervakning och avstämningsmöten med uthyrningsföretaget, för att följa upp och bevaka efterlevnad av överenskommelsen.

För att stävja en överetablering i Nacka och förhindra liknande problem som i Stockholm, finns det skäl till att införa en avgift för uthyrning på offentlig plats även i Nacka. Utformningen av en avgift behöver utredas närmare och sedan behöver avgiften införas i god tid inför sommaren, varför det är lämpligt att natur- och trafiknämnden bemyndigas att besluta om en avgift.

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom det behöver göras en utredning om hur en avgift skulle vara utformad i Nacka är det svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna i dagsläget. Införs inte en avgift tillkommer inte medel som kan användas för åtgärder avseende förbättrad trafiksäkerhet och tillsyn, se nedan.

Konsekvenser för barn

Det gäller en åldersgräns på 18 år för att få hyra elsparkcykel, så ärendet leder inte till några direkta konsekvenser för barn. Införande av en avgift i Nacka skulle till del kunna användas för att förbättra trafiksäkerhet och tillsyn i syfte att få en ökad trafiksäker miljö för barn och också bättre framkomlighet för barnvagnar.

Bilagor

Protokollsutdrag natur- och trafiknämnden 2021-12-14, § 211

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Sylvia Ryel
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben